

Serwis Informacyjny Biblioteki Głównej

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona
Kołłątaja w Krakowie

Nr 5/2023 (73)
(wrzesień-październik)

ISSN 2720-4405

W numerze:

1. Dostęp testowe do baz: CAB Abstracts with Full Text oraz Emerald insight s. 3
2. WAŻNE DLA UCZESTNIKÓW KONKURSÓW NCN! Pismo w sprawie złagodzenia zapisów dotyczących Polityki Narodowego Centrum Nauki dot. otwartego dostępu do publikacji s. 5
3. Oferta szkoleniowa dla pracowników i studentów s. 7
4. Punktacja publikacji przy wnioskach o nadanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora s. 8
5. Skarby Muzeum UR – *In memoriam*, nota Aleksandry Mianowskiej o poległym mężu, absolwencie Wydziału Rolniczego UJ s. 10
6. Pracownicy Biblioteki na konferencji *Inkluzywne uczelnie. Kolekcje jako narzędzie do budowania relacji ze społecznością lokalną* s. 14
7. Insygnia Uniwersytetu Rolniczego cz. II: Wydziały s. 16
8. Ranking TOP 2% 2022: 13 osób z URK w prestiżowym zestawieniu s. 21
9. URK z nagrodą Elsevier Research Impact Leaders Award 2023! s. 23
10. 14 października – Dzień Edukacji Narodowej s. 25

Serwis Informacyjny Biblioteki Głównej UR jest tworzony i redagowany przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej i Dokumentacji. Ukazuje się co dwa miesiące, informując o bieżących wydarzeniach w Bibliotece, istotnych zmianach w organizacji jej pracy, nowych dostęпах testowych i subskrypcjach baz, nowościach w ofercie biblioteki z naciskiem na elektroniczne źródła, czy prowadzonych szkoleniach i warsztatach.

Przygotowanie:
Danuta Gajewska
Agnieszka Góralczyk
Paweł Jakubiec
Adam Ruta
Beata Tokarczuk

Korekta:
Adam Ruta

Wykorzystane na okładce oraz w tekstach elementy graficzne pochodzą ze stron: <https://pixabay.com/>, <https://pl.freepik.com/>, <https://www.facebook.com/>, oraz z zasobów własnych UR

Dostęp testowy do baz: CAB Abstracts with Full Text oraz Emerald insight

A D A M R U T A

Informujemy, że 15 września 2023 r. został aktywowany 4-miesięczny dostęp testowy do bazy CAB Abstracts with Full Text.

Baza CAB Abstracts with Full Text, przygotowana we współpracy z ekspertami z CABI, zapewnia dostęp do światowej literatury z zakresu nauk przyrodniczych. Obejmuje tematy z zakresu stosowanych nauk przyrodniczych – od rolnictwa, środowiska i nauk weterynaryjnych, po ekonomię stosowaną, rekreację/turystykę i żywienie.

Baza zawiera 1238 aktywnych czasopism pełnotekstowych, spośród których 978 to aktywne, pełnotekstowe czasopisma bez embarga. CAB Abstracts with Full Text obejmuje kluczowe tematy z zakresu nauk przyrodniczych, w tym rolnictwo, środowisko naturalne, nauka o żywności, zdrowie człowieka, mykologia, odżywianie, nauki o roślinach, nauki weterynaryjne.

Baza została dodana na platformę EBSCOhost <https://search.ebscohost.com/> i jest dostępna dla użytkowników w ramach sieci adresów IP Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

The screenshot displays the EBSCOhost search interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Nowe wyszukiwanie', 'Tezaurus', 'Full Text Publications', and 'Indeksy'. On the right, there are links for 'Zaloguj się', 'Folder', 'Preferencje', 'Języki', 'Pomoc', and 'Zamknij'. The main header features the EBSCOhost logo and the text 'Wyszukiwanie: CAB Abstracts with Full Text | Wybierz bazy danych'. Below this is a search input field with the placeholder 'Wprowadź dowolne słowo' and a 'Szukaj' button. A link 'Utwórz alert' is also present. Underneath the search bar, there are links for 'Opcje wyszukiwania', 'Wyszukiwanie podstawowe', 'Wyszukiwanie zaawansowane', and 'Historia wyszukiwań'. The 'Opcje wyszukiwania' section includes a 'Ustaw ponownie' button and a 'Tryby i rozszerzenia wyszukiwania' section with radio buttons for 'Wartość logiczna/fraza' (selected), 'Znajdź wszystkie moje szukane terminy', 'Znajdź dowolne spośród moich szukanych terminów', and 'Szukanie Smarttext Wikazówka'. There are also checkboxes for 'Zastosuj powiązane słowa', 'Przeszukaj również pełny tekst artykułów', and 'Stosowanie równoważnych tematów' (checked). The 'Ogranicz wyniki' section contains checkboxes for 'Full Text', 'Publication Name', and 'Language', along with a 'Publication Year' section with dropdown menus for 'Mesiąc rozpoczęcia' and 'Mesiąc zakończenia', and input fields for 'Rok rozpoczęcia' and 'Rok zakończenia'. A 'Country of Publication' input field is also present. A 'Szukaj' button is located at the bottom right of the search options section.

W dniu 2 października został uruchomiony 30-dniowy dostęp testowy do pełnotekstowej bazy Emerald insight.

Emerald Publishing jest jednym z największych na świecie wydawców czasopism naukowych z zakresu zarządzania. Obecnie oferuje przede wszystkim dostęp elektroniczny do setek tysięcy artykułów pełnotekstowych z kilkuset czasopism o zarządzaniu, a także z zakresu inżynierii.

Baza jest dostępna dla użytkowników w ramach sieci adresów IP Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie pod adresem:

<https://www.emerald.com/insight/>,

a także na stronie Biblioteki Głównej URK poświęconej e-zasobom:

<https://biblioteka.urk.edu.pl/index/site/6377>

The screenshot displays the Emerald Publishing website's advanced search page. At the top, there is a navigation bar with links for 'Browse our content', 'Publish with us', 'My products', 'Register for a profile', 'Cart', and 'Login'. Below this is a search bar with the placeholder text 'Enter your search terms here' and a magnifying glass icon. The main content area is titled 'Advanced search' and features several filter options: 'All Emerald content' (checked), 'Journal articles', 'Book part', 'Case studies', 'Earlycite', and 'Expert Briefings'. There is a search input field with a dropdown menu for 'All fields' and an 'Add row' button. Below the search field are 'Date range' fields for 'From' and 'To' years, and an 'Access type' dropdown menu set to 'All content'. A 'Clear' button and a 'Search' button are located at the bottom of the search section. On the right side of the page, the Emerald Publishing logo is displayed. At the bottom, there is a footer with 'Support & Feedback' and 'Manage cookies' links, along with a list of services and policies.

Wiecej informacji o CAB Abstracts with Full Text, Emerald insight i innych bazach na stronie domowej Biblioteki Głównej URK pod linkiem:

<https://biblioteka.urk.edu.pl/index/site/6377>

Zapraszamy pracowników i studentów do korzystania z tej ciekawej oferty!

WAŻNE DLA UCZESTNIKÓW KONKURSÓW NCN!

Pismo w sprawie złagodzenia zapisów dotyczących *Polityki Narodowego Centrum Nauki* *dot. otwartego dostępu do publikacji*

BEATA TOKARCZUK

W dniu 11.10.2023 r. Zbigniew Błocki, p.o. Dyrektora Narodowego Centrum Nauki opublikował pismo dotyczące publikowania począwszy od konkursów ogłoszonych w dniu 15 czerwca 2020 r. Poniżej tekst ww. pisma.

Narodowe Centrum Nauki wprowadzając „Politykę dotyczącą otwartego dostępu do publikacji” (zwaną dalej Polityką) począwszy od konkursów ogłoszonych w dniu 15 czerwca 2020 r., miało na celu:

1. podkreślenie, że wydawnictwa nie mogą ograniczać praw naukowców do swobodnego dysponowania rezultatami ich prac,
2. dążenie do wzmocnienia wpływu badań realizowanych przez polskie jednostki naukowo-badawcze,
3. dążenie do zwiększenia widoczności i cytowalności naukowców afiliowanych w polskich jednostkach naukowo-badawczych,
4. dążenie do zapewnienia szerokiego międzynarodowego dostępu do wyników badań finansowanych z krajowych środków publicznych,
5. podkreślenie braku akceptacji dla praktyk związanych z tzw. double-dipping, czyli osiągnięcia przez wydawnictwa dochodów z dwóch źródeł środków publicznych.

Jednocześnie, Centrum działa na rzecz zapewnienia, by efekty badań finansowanych przez Centrum były publikowane w wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym, spełniających najwyższe standardy publikacyjne. Wprowadzenie Polityki nie spowodowało zmian w stosowaniu tej zasady, która jest odzwierciedlona w zapisach umowy o realizację i finansowanie projektu badawczego.

Centrum monitoruje zmiany polityki wydawców i ich modeli biznesowych. Analizy wskazują jednoznacznie na radykalizację działań wydawców, którzy w coraz większym zakresie ograniczają swobodę naukowców do dysponowania zaakceptowanymi autorskimi wersjami ich prac naukowych (Author Accepted Manuscript, AAM (1)).

NARODOWE CENTRUM NAUKI

W związku z powyższym oraz z uwagi na problemy zgłaszane przez środowisko naukowe, Centrum wyznacza okres przejściowy do 31.12.2025 r. (dla raportów końcowych złożonych do 31.12.2025 r.), w trakcie którego Centrum wprowadza następujące zmiany w stosowaniu Polityki:

- w przypadku publikacji naukowych objętych Polityką i udostępnionych zgodnie ze ścieżką 1 akceptujemy wszystkie licencje CC 4.0.
- w przypadku ścieżki 2 akceptujemy embargo pod warunkiem, że:
 - preprint tej pracy, od razu po jej opublikowaniu na stronie wydawcy, zostanie udostępniony na licencji CC BY w repozytorium indeksowanym w openDOAR; preprint musi mieć nadany numer PID (2) (DOI lub równoważny); oraz
 - po upływie embargo wersja AAM zostanie udostępniona w repozytorium indeksowanym w openDOAR.

Kwestia kwalifikowalności kosztów APC (3) nie ulega zmianie. Poniesione koszty APC są kosztami kwalifikowalnymi wyłącznie w przypadku prac opublikowanych zgodnie ze ścieżką 1, określoną w Polityce na licencji CC BY 4.0 lub CC BY-ND 4.0 (w uzasadnionych przypadkach) i dla ścieżki 3 określonej w Polityce – CC BY 4.0, CC BY-SA 4.0 lub CC BY-ND 4.0 (w uzasadnionych przypadkach).

W przypadku danych badawczych, oprócz licencji CC0 akceptujemy również licencję CC BY 4.0.

Powyższe stanowisko obowiązuje dla wszystkich dotychczasowych edycji konkursowych, w których została wprowadzona Polityka z wyjątkiem projektów wyłonionych w następujących konkursach międzynarodowych: POLONEZ BIS, konkursach ogłaszanych przez sieci CHANSE, CHIST-ERA oraz ForestValue2 i Biodiversa+, a także konkursach GRIEG, IdeaLab i POLS, finansowanych z Funduszy Norweskich w ramach programu Badania podstawowe.

Zmiany wchodzi w życie z dniem podpisania niniejszego Pisma.

1. *Author Accepted Manuscript* (AAM) jest ostateczną, stworzoną przez autora wersją manuskryptu, która obejmuje wszelkie zmiany dokonane po recenzji i została zaakceptowana przez czasopismo do publikacji. Inne nazwy: post print, zaakceptowany manuskrypt autora.
2. *Persistent Identifier* (PID) jest trwałym identyfikatorem, sekwencją znaków umożliwiającą jednoznaczne i trwałe identyfikowanie obiektu, z którym jest powiązany (powszechnie stosowanym trwałym identyfikatorem jest np. DOI).
3. *Article Processing Charges* (APC) są to koszty opublikowania pracy w otwartym dostępie w czasopiśmie.

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Oferta szkoleniowa dla pracowników i studentów

BEATA TOKARCZUK

Kończą się kolejne wakacje i zaczynamy rok akademicki. Zapraszamy do zaglądania na naszą stronę domową. Znajdą tam Państwo bieżące informacje o szkoleniach i webinarjach prowadzonych online przez firmy zewnętrzne. Najczęściej są one bezpłatne, wystarczy dostęp do internetu i około godziny czasu.

Zapewniamy także szkolenie studentów. Materiały szkoleniowe mieszczą się na stronie Biblioteki w zakładce **DLA CZYTELNIKA** → **OFERTA SZKOLENIOWA**.

Polecamy i zapraszamy

Punktacja publikacji przy wnioskach o nadanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora

BEATA TOKARCZUK

Postępowania habilitacyjne i profesorskie są przedstawione na stronie Rady Doskonałości Naukowej. Każde z postępowań zawiera wymagania dokumentacyjne wniosków w sprawie nadania stopni i tytułów naukowych.

Wnioski przedmiotowe obejmują między innymi przygotowanie wykazu osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny. Nasza biblioteka oferuje przeprowadzenie kwerendy (łac. *quaerenda*, ang. *query*, „zapytanie”) obejmującej pełny dorobek pracownika, czyli publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) posiadających współczynnik Impact Factor (zgodnie z rokiem opublikowania pracy), publikacje w czasopismach recenzowanych nieposiadających współczynnika Impact Factor, monografie, rozdziały w monografiach, skrypty, przewodniki do ćwiczeń, abstrakty (prace oryginalne opublikowane w streszczeniach), doniesienia na konferencje, streszczenia, postery, referaty oraz publikacje wprowadzone do REPO jako Inne.

Kwerendy przeprowadzane są w oparciu o raport z profilu pracownika, więc zanim wystąpić Państwo z prośbą o przeprowadzenie kwerendy, będziecie proszeni o uzupełnienie dorobku w repozytorium.

Każda z publikacji ma przypisaną liczbę punktów zgodnie z następującymi zasadami:

Publikacje za lata	Wykaz z roku
1997-2004	<u>Zbiorcza lista KBN czasopism i wydawnictw konferencyjnych</u> oraz <u>Wykaz czasopism Zespołu Nauk Rolniczych i Leśnych P-06.</u>
2005-2006	2005
2007-2010	2010
2011-2012	2012
2013-2018	2017
2019-2022	2021
2023	2023

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Wykazy czasopism z poszczególnych lat znajdują się na stronie Biblioteki Głównej URK w zakładce **Ocena publikacji / Czasopisma punktowane.**

URK / BG / Ocena publikacji
Imieniny: Wacława, Tymona, Marka
PM2.5: 35 µg/m³

Czasopisma punktowane	CZASOPISMA PUNKTOWANE
Impact Factor	Informacje dotyczące sposobu wyszukiwania cytowań w bazie Web of Science (WoS)
Impact Factor - informacje producenta na Tweeterze	<ul style="list-style-type: none"> • jak szukać Impact Factor (IF) czasopisma? • inne materiały szkoleniowe dotyczące przeszukiwania bazy Web of Science, znajdują się na stronie wokinfo.com/poland [na samym dole strony, w zakładce "materiały szkoleniowe"] • filmy szkoleniowe w j. angielskim
Narzędzia bibliometryczne	Komunikaty Ministra Edukacji i Nauki, wykazy wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe oraz listy czasopism punktowanych
Jak liczyć punkty za publikacje z lat 1999-2010	2023
Journal Citation Report	17 lipca 2023 r. Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych
Baza JCR	Minister Edukacji i Nauki, na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, 1088 i 1234) ogłosił wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, stanowiący załącznik do komunikatu.
Web of Science	Źródło: strona Ministerstwa Edukacji i Nauki
Thomson Reuters	Komunikat Ministra Edukacji i Nauki z dnia 17 lipca 2023 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych
wokinfo.com/poland	Wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych
szkolenia online	
bazy danych URK	

Oprócz punktacji sprawdzane są wartości współczynnika Impact Factor zgodnie z rokiem opublikowania pracy. Współczynniki są wyszukiwane WYŁĄCZNIE w bazie JCR.

Jest to jedyne wiarygodne źródło tych danych. W podsumowaniu kwerendy podaje się wartość sumarycznego IF, czyli zsumowanych wartości wszystkich współczynników.

Ostatnim elementem układanki w kwerendzie są cytowania. Ich liczbę podaje się w oparciu o bazy Web of Science i Scopus z oddzielnym uwzględnieniem autocytowań. Na podstawie cytowań bazy podają także indeks Hirscha.

Rada Doskonałości Naukowej informuje, że podawanie danych naukometrycznych – w opinii Rady Doskonałości

Naukowej – jest wskazane i zalecane, wynika to także ze stosowanej powszechnie praktyki przez samych kandydatów ubiegających się o awans naukowy.

Wszystkich, którzy przygotowują się do złożenia wniosku o nadanie stopnia lub tytułu naukowego zapraszamy do nas. Przygotowaniem kwerend zajmuje się mgr inż. Beata Tokarczuk pracująca w Oddziale Informacji Naukowej i Dokumentacji. Kontakt – drogą mailową.

Skarby Muzeum UR – *In memoriam*, nota Aleksandry Mianowskiej o poległym mężu, absolwencie Wydziału Rolniczego UJ

DANUTA GAJEWSKA

Ilu studentów i absolwentów studiów rolniczych w Krakowie poległo podczas II wojny światowej? Jaka była struktura i historia Tajnego Wydziału Rolniczego? Ile osób kształcił i wypromował?

W 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej przedstawiamy żołnierza Walerego Bigay-Mianowskiego i jego krótką wojenną drogę.

Grób Walerego Bigay-Mianowskiego, fot. Andrzej Kobielski

W lasach, w Banachach (gmina Sól, powiat Biłgoraj) znajduje się ten pomnik. Na tablicy, na pomniku następujące słowa:

*„Ojczyzno moja, gdy Cię mogę wspierać
Nie żał mi cierpieć, nie żał i umierać”*

Inż. WALERY BIGAY-MIANOWSKI

ppor. 12 pp.

ur. 1908 r.

ppor. Jan Bochenek

Wincenty Cholewa

Józef Liżęga

i

25 Nieznanych

polegli śmiercią

żołnierską 14 IX 1939 r.

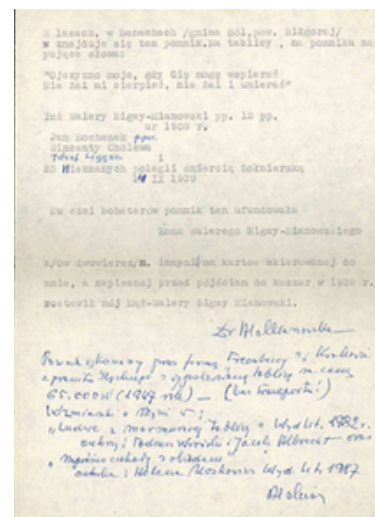
Ku czci bohaterów pomnik ten ufundowała

Żona Walerego Bigay-Mianowskiego

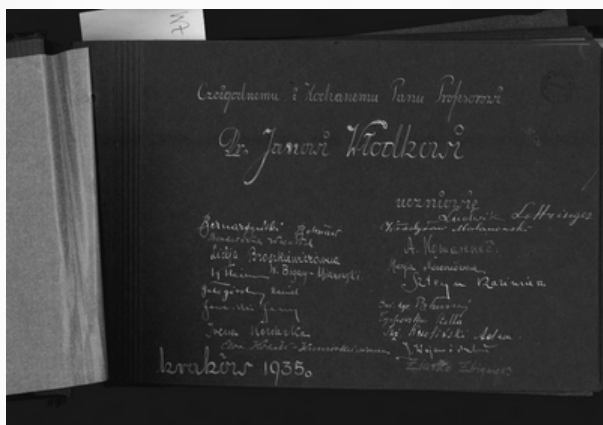
Ów dwuwiersz (m. innymi!) na kartce skierowanej do mnie, a napisanej przed pójściem do koszar w 1939 r., zostawił mój Mąż – Walery Bigay Mianowski. (I odręcznie: Pomnik wykonany przez firmę Trembeccy z granitu śląskiego z wypolerowaną tablicą za cenę 65. 000 zł (1947 rok) – (bez transportu!)

Taki dokument, maszynopis z odręcznymi dopiskami, przyniosła do Muzeum Akademii Rolniczej Aleksandra Mianowska (1912-2000), doktor praw i nauk humanistycznych, aktorka, reżyser, teatrolog, wdowa po poległym w kampanii wrześniowej Walerym Bigay-Mianowskim.

Rozsądnie dodała tytuły dwóch pozycji książkowych, w których są wzmianki o jej mężu. Dzięki „Ludziom z marmurowej tablicy” można zobaczyć wizerunek Walerego, a następnie rozpoznać go na niepodpisanym zdjęciu w albumie, który absolwenci Wydziału Rolniczego przygotowali i podarowali swojemu profesorowi dr. Janowi Włodkowi.

Nota Aleksandry Mianowskiej dla Muzeum AR

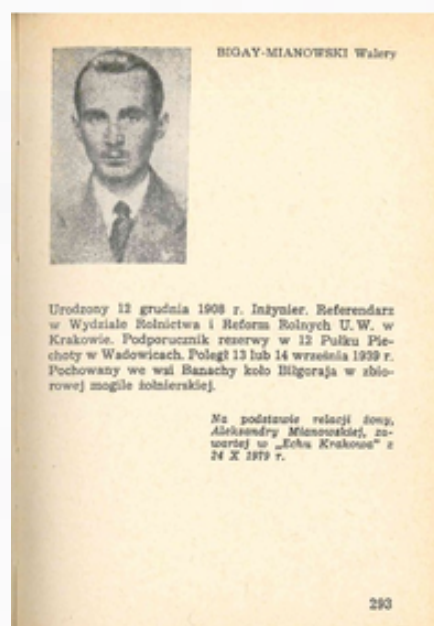
Podpis Bigay-Mianowskiego w albumie dla prof. Jana Włodka

Autorzy biogramów ludzi z marmurowej tablicy podali z kolei źródło, wspomnienie Aleksandry o mężu, zamieszczone w „Echu Krakowa” w roku 1979, która tak opowiedziała dziennikarce:

Miał 29 lat, gdy zginął. To był intelektualista, erudyta. Znał języki, studiował, czytał. Cały szereg tematów literackich mi podsunął. Był prezesem Koła Rolników. Przełożeni wyrażali się o nim z wielkim uznaniem. Mógł tyle dobrego zrobić.

Jako inżynier agronom był wyreklamowany z wojska, ale postarał się o cofnięcie tej decyzji. Chciał walczyć. 3 września poszłam do koszar (tu gdzie dziś Politechnika Krakowska) pożegnać go. Staraliśmy się to dzielnie znieść. Wtedy widziałam go ostatni raz.

Przytoczyła również swoje wojenne losy: była pielęgniarką PCK, pracowała w szpitalu jeńców polskich przy ul. Skarbowej, w Radzie Głównej Opiekuńczej. Aresztowana przez gestapo, szczęśliwie zwolniona, poszukiwana ponownie, od sierpnia 1944 roku ukrywała się. Na początku wojny od państwa Weissów dowiedziała się, że mąż został ranny; kiedy nie wrócił po wojnie, wystarała się o ekshumację poległych w Banachach. W dniu 27 lipca 1946 roku otworzono grób, z lekarzem Wiesławem Korpałem (z rodziny Bochenków) naliczyli 28 spoczywających w nim osób. Żołnierze byli pochowani bez trumien. Czaszkę męża rozpoznała po wysokim sklepieniu czoła.

Portret Walerego z książki *Ludzie z marmurowej tablicy*

W latach pięćdziesiątych XX wieku Aleksandra Mianowska przyniosła do Muzeum AR notę o mężu i zdjęcie jego grobu, które dziś wzrusza słabą jakością i archiwalnym czarno-białym wyrazem. Nie wiadomo, czy pochodzi z lat 40., czy z 80. dwudziestego wieku. Podparta płyta z nazwiskiem Stanisława Weissa sugeruje, że fotografię wykonano w czasie stawiania nagrobków, czyli w latach 40.

Zdjęcie podarowane Muzeum AR przez Aleksandrę Mianowską

Na monumencie ufundowanym przez Aleksandrę była druga tablica, nie wiadomo jednak, co się z nią stało. Napis jest nieczytelny. Możliwe, że Aleksandra zamieściła na niej słowa męża z roku 1938, które znalazła w mieszkaniu, porządkując zapiski i dokumenty, dopiero po jego odejściu na front.

W artykule w „Echu Krakowa” podano:
„wzięłam ten tekst na nagrobek”.

*„Życie tylko w wolnej ojczyźnie ma sens”
Żonie mojej dla wyjaśnienia i pamięci,
23 IV 1938.*

Aleksandra Mianowska za heroiczną postawę w ratowaniu dzieci żydowskich w czasie ostatniej wojny została odznaczona 17 XI 1980 roku przez Instytut Yad Vashem medalem Sprawiedliwa wśród Narodów Świata. Medal wraz z dyplomem wystawiony jest w gablocie w Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, razem z piękną fotografią portretową Aleksandry z „wojenną córką” Felicją Seifert (Elżbietą Smoleń). Pod koniec 2021 roku Muzeum AK prezentowało wystawę czasową pt. *Oblicza Aleksandry Mianowskiej*.

Walery trzeci od lewej strony, rok 1935.
Zdjęcie z albumu prof. Jana Włodka.

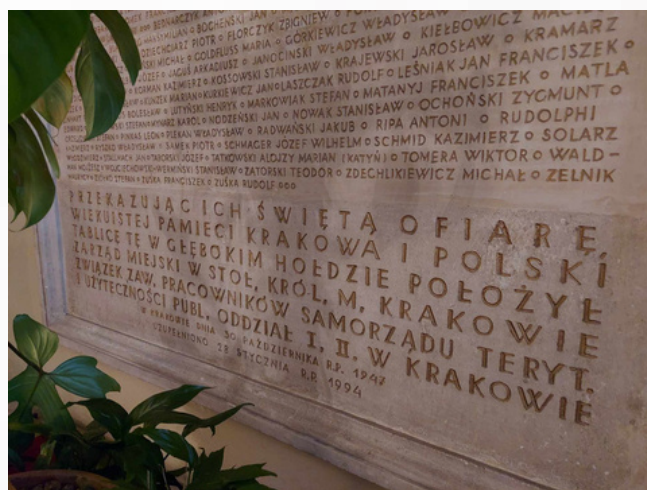
Tak więc od szczegółu do szczegółu: nota żony, książka z biogramami i fotografiami poległych „W krwawych latach niemieckiego najazdu 1939-1945” (fragment napisu na tablicy pamiątkowej), wreszcie marmurowa tablica, położona w Urzędzie Miasta Krakowa, przy pl. Wszystkich Świętych, na parterze, na lewo od głównego wejścia do budynku. Tablicę odsłonięto 30 X 1947 roku, uzupełniono 28 I 1994 roku. Nazwisko: Bigay-Mianowski Walery widoczne jest w trzynastym i dwunastym wersie od dołu tablicy.

O czym świadczy przytoczony eksponat muzealny, nota Aleksandry Mianowskiej o poległym mężu, absolwencie Wydziału Rolniczego? O potrzebie zachowania pamięci. O przeświadczeniu, że pamięć należy udokumentować. O celowości istnienia muzeów uczelnianych.

O ogromnej historycznej wartości gromadzonych przez nas eksponatów. O zaufaniu i wierze darczyńców, że przekazują swoje pamiątki stosownej instytucji.

Przypominając czasy II wojny światowej, mamy świadomość, że ten temat na naszej Uczelni nie jest opracowany i czeka na swojego badacza. Do tablicy w Collegium Godlewskiego z 1970 roku, upamiętniającej Profesorów, Asystentów, Studentów prześladowanych, pomordowanych i poległych w walce z okupantem hitlerowskim, dopisujemy jedno nazwisko: Walery Bigay-Mianowski.

Autorka dziękuje pracownikom Biłgorajskiego Centrum Kultury: Maryli Olejko – kierownikowi Działu Artystyczno-Programowego i Andrzejowi Kobielskiemu – technikowi sceny z Działu Administracyjno-Technicznego, za pomoc w pozyskaniu informacji i sfotografowanie cmentarza wojennego w Banachach.

Marmurowa tablica z Urzędu Miasta, fot. D. Gajewska

Cmentarz wojenny w Banachach, fot. Andrzej Kobielski

Tablica informacyjna przed cmentarzem wojennym w Banachach, fot. Andrzej Kobielski

Bibliografia:

- *Archiwum ofiar terroru nazistowskiego i komunistycznego w Krakowie 1939 – 1956*
<http://krakowianie1939-56.mhk.pl/pl/archiwum,1,mianowska,2278.chtm>,
dostęp 1 X 2023
- *Pamięć i Tożsamość*. Aleksandra Mianowska i ks. Ferdynand Machay z Krakowa
<https://pamiecitozsamosc.pl/aleksandra-mianowska-i-ks-ferdynand-machay-z-krakowa>
dostęp 1 X 2023
- *Oblicza Aleksandry Mianowskiej*, wystawa czasowa w Muzeum AK (IX-XII 2021 rok)
<https://muzeum-ak.pl/wystawy/oblicza-aleksandry-mianowskiej-otwarcie-wystawy-czasowej/>,
dostęp 3 X 2023
- Noskovicz Helena, *Mógł tyle dobrego zrobić*, „Echo Krakowa”, 24 X 1979, nr 239, s. 3
<http://mbc.malopolska.pl/dlibra/docmetadata?id=105592&from=publication>
dostęp 3 X 2023
- Wroński Tadeusz, Albrecht Jacek, *Ludzie z marmurowej tablicy*, WL, Kraków 1982
- Album prof. Jana Włodka, Kraków 1935, MUR I/38

Pracownicy Biblioteki na konferencji *Inkluzywne uczelnie. Kolekcje jako narzędzie do budowania relacji ze społecznością lokalną*

AGNIESZKA GÓRALCZYK

W dniach 25-27 października w Bydgoszczy odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa Stowarzyszenia Muzeów Uczelnianych *Inkluzywne uczelnie. Kolekcje jako narzędzie do budowania relacji ze społecznością lokalną*.

W swoich założeniach miała ona przede wszystkim upowszechnić naukę i dziedzictwo akademickie oraz poruszyć tematykę relacji szkół wyższych z najbliższym otoczeniem. Drugim tematem obrad, prowadzonych w Bibliotece Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego była szeroko pojmowana kultura studencka oraz jej potencjał.

Fot. P. Jakubiec

Fot. P. Jakubiec

Naszą Bibliotekę reprezentowali mgr Paweł Jakubiec, dyrektor Biblioteki Głównej z posterem *Jubileusz 70-lecia Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie jako wydarzenie kształtujące zasób muzealny oraz ukazujące współpracę uniwersytetu z regionem*, oraz mgr Agnieszka Góralczyk, kierownik Archiwum z posterem *Nieformalne spojrzenie na życie uczelni – fotografie Studenckiej Agencji Fotograficznej w Archiwum Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie*.

Sesja posterowa, fot. P. Jakubiec

Sesja posterowa, fot. A. Góralczyk

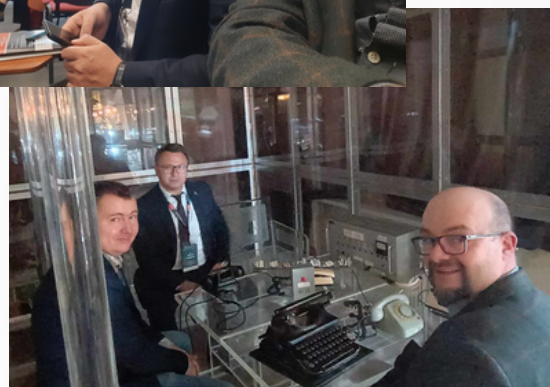
Sesja posterowa, ciesząca się dużym zainteresowaniem, odbyła się trzecim dniu konferencji w gościnnych progach Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy.

Referat dot. kultury studenckiej, fot. A. Góralczyk

Oprócz tego Uniwersytet Rolniczy miał jeszcze dwóch reprezentantów: dr inż. Piotra Pacanowskiego z Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb z referatem *Edukacja „ekologiczna” jednostek miejskich podczas imprez plenerowych w których brało udział Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb URK – spostrzeżenia*, oraz dr inż. Michała Szandulę, dyrektora Centrum Kultury i Kształcenia Ustawicznego z referatem *Kultura studencka we wspomnieniach jej twórców*.

Uczestnicy konferencji wysłuchali kilkudziesięciu referatów i wystąpień, a także wzięli udział w wydarzeniach towarzyszących, takich jak wizyta w Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego, spacer z przewodnikiem po Bydgoszczy, zwiedzanie Barki Lemara czy oprowadzanie po Muzeum UKW. Ważnym elementem była możliwość wymiany doświadczeń i inspiracji podczas rozmów kulturalowych, dla których organizatorzy przygotowali odpowiednią przestrzeń i atrakcyjną oprawę.

"Kabina ciszy" z Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego - do prowadzenia rozmów najwyższej wagi, fot. A. Góralczyk

Spichrze nad Brdą w Bydgoszczy, fot. A. Góralczyk

Marian Rejewski – matematyk, który złamał szyfr "Enigmy", fot. P. Jakubiec

Insygnia Uniwersytetu Rolniczego cz. II: Wydziały

PAWEŁ JAKUBIEC

Jak zwykle, na początku października, mieliśmy okazję zobaczyć kolorowy orszak profesorów URK, który inaugurował kolejny rok akademicki. Za Rektorem i Prorektorami na salę obrad wkroczyli dziekani, ubrani w togi z kolorowymi elementami oraz łańcuchy na szyjach, które stanowią symbole poszczególnych jednostek Uczelni. Wielowiekowa tradycja akademicka zyskała w tym roku również nowy element, który dodatkowo podniósł rangę najmłodszego „wydziału” Uniwersytetu. Przyjrzyjmy się więc symbolom, które mają ogromne znaczenie identyfikujące pracowników i studentów z poszczególnymi jednostkami URK oraz kolorystyce strojów.

Historia Wydziałów i powstawania insygniów

Studium Rolnicze powstało w 1890 r., jednak nie wiemy, czy jego dyrektorzy posługiwali się łańcuchem, który wyróżniałby tę jednostkę w strukturze Wydziału Filozoficznego. W 1923 r. utworzono samodzielny Wydział Rolniczy i w jego przypadku możemy powiedzieć, iż jeszcze przed wybuchem II wojny światowej dziekani byli portretowani, czy fotografowani, z insygnium na szyi.

Łańcuch ten nie wyróżniał się szczególnie. Był podobny w typie do najstarszych dziekańskich lub używanych dzisiaj przez prorektorów UJ.

Prof. Roman Prawocheński,
fot. G. Wojcieszek

Po wojnie wykonano nowe insygnia. Wtedy też pojawił się inny symbol WR UJ – berło z podobizną prof. Emila Godlewskiego seniora (1946/47 – autorka: Jadwiga Horodyska),

które było noszone przed profesorami Wydz. Rolniczego podczas pochodu uniwersyteckiego. Istniejący krótko Wydział Leśny (1949-1953) jest na razie nieuchwytny źródłowo pod względem insygniów.

Berło z podobizną
prof. Emila Godlewskiego,
fot. G. Wojcieszek

Po powstaniu Wyższej Szkoły Rolniczej dawne symbole pozostały w macierzystej uczelni. W 1960 roku rektor Józef Kubica zlecił firmie „ORNO” wykonanie insygniów, w tym łańcuchów dziekańskich dla istniejących wydziałów: Rolniczego, Zootechnicznego i Melioracji Wodnych. W kolejnych latach powstały też łańcuchy Wydziału Leśnego (1964), Ogrodniczego (1968), Techniki i Energetyki Rolnictwa (1977), Technologii Żywności (1994).

W przypadku obecnego Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki łańcuch z 1977 r. zaprojektował wybitny rzeźbiarz Bronisław Chromy, przy sugestiach prof. Ryszarda Gąski. Łańcuch dla Wydziału Technologii Żywności to również współpraca prof. Tadeusza Tuszyńskiego i Bronisława Chromego.

Ustalenia z 2002 roku nie pozwoliły na uzyskanie wszystkich informacji o ich twórcach. Niemniej jednak poznaliśmy kilka ciekawych szczegółów. Łańcuch dziekana WO ufundowało Towarzystwo Ogrodnicze w Krakowie. Powstanie wydziału zbiegło się z jubileuszem 75 lat tej organizacji, a jej członkowie w ten sposób uhonorowali starania pierwszego dziekana prof. Tadeusza Wojtaszka.

Najnowsze insygnium stanowi łańcuch dyrektora Uniwersyteckiego Centrum Medycyny Weterynaryjnej, który powstał wg projektu dr. Szymona Sikorskiego w pracowni jubilerskiej Jolanty Frankiewicz w Krakowie. W ten sposób wszystkie jednostki URK uzyskały insygnia w formie łańcuchów.

Bardzo istotne są portugały, czyli zawieszki, które choć czasem ulegały zmianie, to stanowią trwały symbol wizualny poszczególnych wydziałów.

Łańcuchy dziekańskie

Jak zapisano w statucie z 2023 r. zestaw insygniów dziekańskich stanowi 8 łańcuchów o określonych kształtach i symbolice. Wszystkie są wykonane z białego metalu z elementami złotymi (herb, portugał). Każdy z nich ma również w ogniwie centralnym herb Krakowa. Skupmy się więc na kształcie łańcucha oraz portugałach. W kolejności od najstarszego:

Wydział Rolniczo-Ekonomiczny to ogniwa o wzorach geometrycznych z dwoma o kształcie 3 złączonych kłosów, portugał stanowi koło zębate, w które wpisane są skrzyżowane kłosa i pług;

Wydział Leśny – ogniwa to powtarzalny wzór wpisanych 2 kół, portugał – ażurowa tarcza w formie liścia dębu na gałązce modrzewia;

Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt – ogniwa analogiczne jak w przypadku WR-E, portugał to sylwetki zwierząt gospodarskich wpisane w koło;

Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji – ogniwa łańcucha jak WR-E i WHiBZ, portugał o rozbudowanej formie – koło z 4 kłosów z klęczącą

ulożoną centralnie postacią, która wylewa wodę z dzbanka (prawa ręka), drugą ręką wspiera łopatę na ramieniu;

Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa – ogniwa o wzorze czteropłatkowej rozety symbolizującej kwiat, portugał to stylizowany kwiat słonecznika;

Wydział Inżynierii Produkcji i Energetyki – ogniwa o wzorze snopa zboża; portugał – koło zębate z wpisaniem w niego snopem zboża;

Wydział Technologii Żywności – ogniwa jak w przypadku WR-E, WHiBZ, WIŚiG, portugał to stylizowany wiatrak z literami „TŻ”, u jego podstawy znajduje się bochen chleba, na obwodzie okręgu portugału znajduje się napis: *Facultas Scientiae et Technologie Alimentariae* (Wydział/Umiejętność Nauki i Technologii Żywności) i stylizowane retorty chemiczne;

Uniwersyteckie Centrum Medycyny Weterynaryjnej – ogniwa okrągłe w liczbie 40, portugał to koło utworzone z 4 kłosów z laską Eskulapa wpisaną w literkę V, w przypadku tego jedyne łańcucha herb i portugał są srebrne.

Wymienione powyżej symbole wydziałów stanowią bardzo często nawiązanie do wykonywanej pracy: narzędzia i urządzenia rolnicze, geodezyjne, chemiczne, maszyny; opieki nad roślinami i zwierzętami: liście, kłosa, gałązki, kwiaty, snop, zwierzęta gospodarskie; produkty – chleb, czy mitologię – wąż Eskulapa.

Zdjęcia łańcuchów – Gabriel Wojcieszek i Piotr Dul

Łańcuchy nieużywane obecnie lub zmienione

W przeszłości istniało jeszcze kilka innych łańcuchów związanych w Filią w Rzeszowie. W 1973 r. powstał Zamiejscowy Wydział Ekonomiki Produkcji i Obrotu Rolnego, który do 1987 roku używał łańcucha z białego metalu z herbem i portugałem w kolorze złotym. Jego ogniwa były w kształcie nieregularnych wzorów geometrycznych z dwoma przedstawiającymi 3 złączone ze sobą kłosa. Portugał składał się z tarczy ze skrzyżowanym lemieszem i kłosem.

W kolejnych latach, aż do 1993 roku tego insygnium używał Wydział Technologii Obrót Surowcami i Produktami Rolniczymi (od 1992 – Handlu i Spółdzielczości Wiejskiej).

Druga, istniejąca w latach 1987-1993, w Rzeszowie jednostka – Wydział Ekonomiki Produkcji Rolniczej posiadał analogiczny łańcuch, o podobnym układzie ogniów. Portugał składał się z litery „E” otoczonej dwoma kłosami, następnie aż do 2001 r. korzystał z niego Wydział Ekonomii. Po zakończeniu bytności krakowskiej Akademii Rolniczej w Rzeszowie łańcuchy te znalazły się w posiadaniu nowo powstałego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Najstarszy, używany przez dziekanów od lat 70. stanowi obecnie eksponat w muzeum największej uczelni stolicy Podkarpacia.

Jedyny łańcuch, który uległ zmianie na przestrzeni 70 lat istnienia URK to insygnium Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt. Kiedy w 1998 r. przyjmował on dzisiejszą nazwę i rezygnował z miana Wydziału Zootechnicznego, postanowiono również wymienić portugał.

Przedstawiał on głowę byka przebitą sztyletem. Całość była wpisana w koło. Decyzją Rady Wydziału wprowadzono wtedy symbol używany do dzisiaj.

Jeszcze innymi insygnium była buława dziekana Wydziału Ogrodniczego. Pojawiała się ona w statutach uczelni z lat 80. XX wieku. Nawiązywała ona do berła cechu ogrodników Towarzystwa Ogrodniczego i najprawdopodobniej takie było jej pochodzenie. W kolejnych aktach prawnych przestała być wymieniana. Obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum URK.

Stroje wydziałowe i ich kolorystyka

A co ze strojami ceremonialnymi? Ich kolory również na stałe związane są z poszczególnymi wydziałami. Korzenie tej tradycji sięgają okresu międzywojennego. Przykładem mogą tutaj być biret dziekański WR UJ prof. Jana Włodka czy portrety prof. Stefana Surzyckiego i Romana Prawocheńskiego. Wszyscy oni używali strojów w kolorze zielonym. Oczywiście bazę, i wtedy, i dzisiaj, stanowiły czarne togi, ale ich poły, pelerynki, mankiety rękawów były w kolorach wydziałowych.

Biret prof. Włodka, który znajduje się w Muzeum URK ma kolor zielony, obecnie nakrycia głowy noszone przez dziekanów są czarne.

Poza rzeszowskimi wydziałami, które używały barw fioletowych i wrzosowych, ale dzisiaj stanowią już historię, wszystkie inne w dalszym ciągu korzystają z całej palety bardzo precyzyjnie określonych kolorów. Nadanie ostatniej jednostce UCMW nowej barwy stroju ceremonialnego, ukonstytuowane w 2023 r., było podniesieniem rangi tej ważnej, istniejącej od ponad dekady jednostki. Obecnie tak przedstawia się układ jednostek i ich kolory:

- Wydział Rolniczo-Ekonomiczny zielony
- Wydział Leśny zielony z brązową obwódką
- Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt czerwony
- Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji jasnoniebieski
- Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa żółtobrązowy

Wydział Inżynierii Produkcji
i Energetyki → ciemnoniebieski

Wydział Technologii Żywności
róż indyjski →

Uniwersyteckie Centrum Medycyny
Weterynaryjnej UJ-UR → śliwkowy

Zarówno łańcuchy, jak i kolorowe stroje dziekanów i prodziekanów są wyraźnym akcentem stawiającym na identyfikację oraz ukazującą przynależność do poszczególnych jednostek Uniwersytetu Rolniczego. Są też kontynuacją tradycji osadzonej w dziedzictwie uczelni oraz potwierdzeniem jego ciągłego dążenia do rozwoju.

Togi w kolorach Wydziałów, fot. G. Wojcieszek

Dziekani URK w kadencji 2012-2016 w kolorach Wydziałów oraz dyrektor UCMW w nowym stroju 2023, fot. G. Wojcieszek, A. Mróz

Ranking TOP 2% 2022: 13 osób z URK w prestiżowym zestawieniu

BEATA TOKARCZUK

5 osób na głównej liście i 13 w zestawieniu za rok 2022 – to efekt pracy badaczek i badaczy z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w najnowszej edycji prestiżowego rankingu najbardziej wpływowych ludzi nauki na świecie. Lista TOP 2% zawiera nazwiska naukowców, których publikacje mają największą liczbę cytowań.

Ranking TOP 2% jest co roku opracowywany przez analityków z Uniwersytetu Stanforda, wydawnictwa Elsevier oraz firmy SciTech Strategies.

Ocenię podlega cały dorobek naukowy badaczy według indeksu bibliometrycznego. Pod uwagę brane są takie kryteria, jak: indeks Hirscha, liczba cytowań (także autocytowań) czy miejsce na liście autorów.

Pracownicy naukowcy są dzieleni na 22 dyscypliny naukowe i 176 poddziedzin, zgodnie ze standardową klasyfikacją Science-Metrix. Na liście Top 2% znajdują się nazwiska 100 tys. najczęściej cytowanych naukowców według c-score (z autocytowaniami i bez nich) oraz 2% najczęściej cytowanych w danej poddziedzinie. Co roku publikowane są dwie listy: ogólna oraz za poprzedni rok (więc tym razem 2022). Z naszej uczelni sklasyfikowano 13 osób, w tej grupie 5 znalazło się w obu klasyfikacjach.

W głównym zestawieniu sklasyfikowano 13 osób reprezentujących Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, czyli **o dwie więcej niż rok temu**. Dało to URK 15. wynik spośród polskich uniwersytetów i akademii.

Ponownie wśród naszych reprezentantek i reprezentantów na najwyższej pozycji sklasyfikowano prof. Marcina Rapacza z Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego, prof. Jana Suchanicza z Wydziału Inżynierii Produkcji i Energetyki oraz prof. Aleksandrę Dudę-Chodak z Wydziału Technologii Żywności.

Reprezentantki i reprezentanci URK na liście TOP 2% najlepszych naukowców na świecie ocenianych wg całościowego dorobku naukowców od początku kariery do 2022 r.:

prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz (WRE),
prof. dr hab. Jan Suchanicz (WIPiE)
prof. dr hab. inż. Tadeusz Kowalski (WL)
prof. dr hab. Aleksandra Duda-Chodak (WTŻ)
prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski (WL)

Reprezentantki i reprezentanci URK na liście TOP 2% za rok 2022:

prof. dr hab. Aleksandra Duda-Chodak (WTŹ)
prof. dr hab. inż. Marcin Pietrzykowski (WL)
dr hab. inż. Joanna Tkaczewska, prof. URK (WTŹ)
prof. dr hab. inż. Ewa Błońska (WL)
prof. dr hab. inż. Marcin Rapacz (WRE)
prof. dr hab. inż. Tomasz Głąb (WIPiE)
prof. dr hab. inż. Krzysztof Gondek (WRE)
prof. dr hab. inż. Tadeusz Kowalski (WL)
prof. dr hab. inż. Piotr Herbut (WIŚiG)
prof. dr hab. inż. Sylwester Smoleń (WBiO)
prof. dr hab. inż. Jarosław Socha (WL)
dr hab. inż. Tomasz Jakubowski, prof. URK (WIPiE)
prof. dr hab. inż. Anna Hrabia (WHiBZ)

Serdecznie wszystkim gratulujemy! Pełne zestawienia znajdują się na stronie Elsevier. Bezpośredni link:

<https://elsevier.digitalcommonsdata.com/datasets/btchxktzyw/6>

Ten ranking dobitnie pokazuje, jak ważne jest publikowanie w czasopiśmie o wysokim prestiżu, które są indeksowane przez międzynarodowe bazy bibliograficzne. To umożliwia szerokie udostępnienie tych prac, a więc rośnie szansa na cytowanie ich przez szerokie grono czytelników. Tym sposobem rośnie współczynnik wpływu (Impact Factor) wybranego czasopisma, a więc i znaczenie dorobku naukowego.

URK z nagrodą Elsevier Research Impact Leaders Award 2023!

BEATA TOKARCZUK

Z ogromną dumą informujemy, że spośród trzech nominowanych uczelni, to Uniwersytet Rolniczy w Krakowie otrzymał nagrodę **Elsevier Research Impact Leaders Award 2023** w kategorii **Agricultural Sciences**, za znaczący postęp w publikowaniu dla nauk rolniczych w Polsce.

W ostatnim czasie polskie uczelnie zyskały na znaczeniu i coraz częściej słyszy się o ich sukcesach w dziedzinie badań naukowych. Ich zaangażowanie w innowacyjne projekty, nowatorskie badania i promowanie nauki staje się coraz bardziej widoczne. Nie jest więc zaskoczeniem nominacja trzech polskich uczelni do prestiżowej nagrody Elsevier Research Impact Leaders 2023 w kategorii Agricultural Sciences. Oto uczelnie, które zostały nominowane:

Nagrody Elsevier Research Impact Leaders po raz pierwszy przyznano w 2016 roku. Jest to część światowej inicjatywy Elsevier, której celem jest wspomaganie badań oraz rozwoju nauki w wielu dyscyplinach. Nagroda jest przyznawana instytucjom badawczym, mającym największy wpływ na badania naukowe i sprawiają, że polska nauka staje się rozpoznawalna na świecie.

Nagrodę przyznaje wydawnictwo naukowe Elsevier, które co roku organizuje również zestawienie Top 2 procent najbardziej wpływowych badaczy w skali globu oraz jest właścicielem największej bazy publikacji naukowych Scopus.

Podstawą oceny uczelni był algorytm uwzględniający procentowy wzrost liczby publikacji (waga 15 proc.) i autorów (waga 10 proc.), wskaźnik cytowań (waga 30 proc.), publikacje w czasopiśmie Top 10 (waga 25 proc.) oraz współpracę międzynarodową (waga 20 proc.).

Fot. ze strony: <https://urk.edu.pl/wiadomosci/12297>

Fot. ze strony: <https://urk.edu.pl/wiadomosci/12297>

14 października – Dzień Edukacji Narodowej

BEATA TOKARCZUK

Dzień Edukacji Narodowej jest w Polsce świętem oświaty i szkolnictwa wyższego.

Święto to ustanowione zostało w 1972 roku, zgodnie z ustawą – Karta praw i obowiązków nauczyciela jako Dzień Nauczyciela. Od roku 1982 na mocy ustawy Karta Nauczyciela obchodzone jest jako Dzień Edukacji Narodowej.

Choć oficjalna nazwa tego dnia brzmi: Dzień Edukacji Narodowej, to często zamiennie mówimy „Święto Edukacji Narodowej”. Obchodzony jest w rocznicę powstania w 1773 r. Komisji Edukacji Narodowej – pierwszego w Europie ministerstwa oświaty – która zajęła się reformowaniem szkolnictwa w Polsce. Dzień Edukacji Narodowej nie bez powodu został też świętem nauczycieli. To święto edukacji, a docenianie pracy pedagogów i wychowawców w tym dniu ma ponadsześćdziesięcioletnią tradycję.

Komisja Edukacji Narodowej (pełna nazwa: Komisja nad Edukacją Młodzi Szlacheckiej Dozór Mająca) była pierwszym w świecie ministerstwem oświaty i o wiele lat wyprzedziła podobne rozwiązania w innych państwach. Na wniosek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego została powołana 14 października 1773 r.

